

Col·lecció: Azimut - 80

CAVALLS DEL VENT

*TRAVESSA SENDERISTA
PEL PARC NATURAL
DEL CADÍ-MOIXERÓ*

ISAAC FERNÁNDEZ SANVISENS

Cossetània
 EDICIONS

COM UTILITZAR AQUESTA GUIA

Aquest llibre que teniu entre les mans està concebut com a eina de suport i guia per participar a la travessa de Cavalls del Vent. Així doncs, l'itinerari d'aquest recorregut senderista circular és l'eix vertebrador de tot el contingut del volum.

Les etapes

Cadascuna de les vuit etapes de Cavalls del Vent està descrita de manera detallada i exhaustiva, perquè l'usuari de la guia disposi d'un ajut a l'abast a l'hora de planificar la caminada i orientar-se durant el camí. A més, totes les etapes s'encapçalen amb una petita *fitxa tècnica* on s'especifiquen els desnivells i la durada estimada, així com els punts de pas. També es proposen indrets especials al llarg del recorregut on descansar, a l'apartat *Per agafar aire*, i on fer bones instantànies i gaudir de paisatges, a l'apartat *La millor foto*. Fins i tot s'adjunten propostes per variar lleugerament l'itinerari de Cavalls del Vent amb l'objectiu de gaudir d'algun atractiu proper, a l'apartat *Surt del camí*.

Els refugis

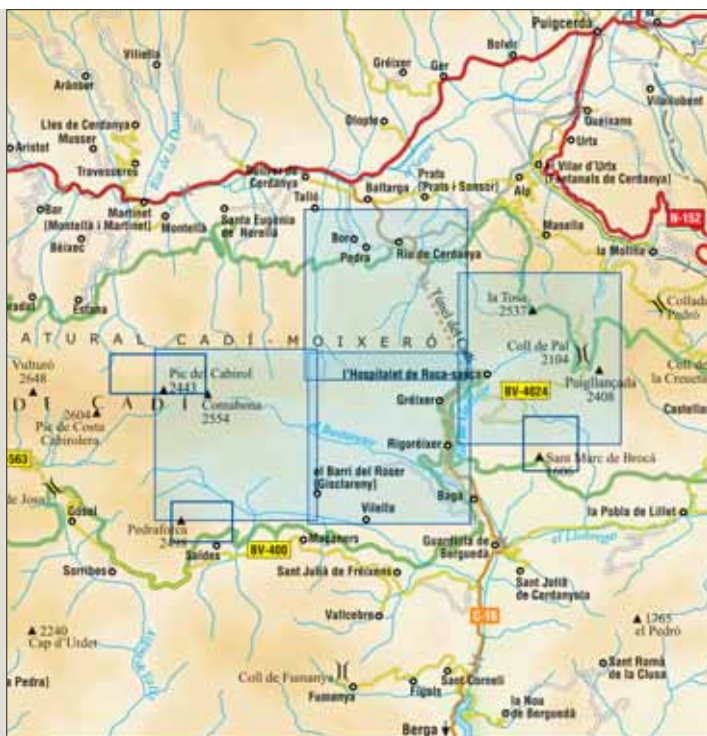
Els vuit refugis estan tractats com a llocs d'interès especial, a més dels allotjaments que sens dubte són. Així doncs, s'ofereix la informació pràctica necessària perquè els senderistes hi puguin aprofitar al màxim l'estada, unida a una informació més descriptiva i històrica, que acostarà el lector al coneixement de la realitat dels refugis i els guardes d'una forma més humana.

Propostes alternatives

La travessa de Cavalls del Vent no deixa de ser una caminada limitada, tot i l'enorme varietat d'atractius i el quilometratge a completar. L'entorn té moltes possibilitats, i és per això que a cada etapa es proposa una excursió alternativa que pot allargar la vostra estada a la zona i contribuir que gaudiu encara més del parc natural del Cadí-Moixeró, descobrint espais meravellosos i probablement menys concorreguts. La descripció d'aquestes rutes és una mica més sintètica que la de l'itinerari principal de Cavalls del Vent, tot i que s'expliquen de forma senzilla i pràctica, seguint la mateixa estructura de fitxa tècnica i descripció.

Els pobles

Encara que la travessa de Cavalls del Vent no passi per cap població pròpiament dita —tot i que sí per algun petit nucli habitat—, els municipis que envolten el recorregut presenten un in-

LLEGGENDA

	Carretera comarcal de primer ordre		Castell
	Carretera comarcal de segon ordre		Cova
	Carretera local		Dolmen
	Pista asfaltada		Esquí alpi
	Pista		Font
	Camí		Benzinera
	Ferrocarril		Hotel
	Remuntador		Església o ermita
	Itinerari "Cavalls del Vent"		Església romànica
	Itinerari alternatiu		Informació
	Sender de Gran Recorregut		Lloc pintoresc
	Sender de Petit Recorregut		Refugi guardat
	Limit Parc Natural		Refugi no guardat
	Limit Paratge Natural		Restes arqueològiques
	Àrea de picnic		Telefèric
	Aparcament		Vista panoràmica
	Càmping		Zona d'acampada

terès inqüestionable. Tant per arribar al refugi de sortida com per marxar després d'haver completat la travessa haureu de passar per algun d'aquests pobles, dels quals s'ofereix una petita pinzellada, així com unes minses recomanacions per realitzar-hi una visita.

LA TRAVESSA DE CAVALLS DEL VENT

Cavalls del Vent... Un nom suggeridor per a una travessa senderista molt atractiva. De primer, hom imagina un entorn natural idíl·lic, cavalls majestuosos galopant elegants amb les crineres i les cues agitades pel vent. Tot això és cert, però l'origen del nom de la travessa és molt diferent, i té a veure amb la tradició Bön Po del Tibet.

Allà, hom porta a terme la popular pràctica del *lungta*, amb l'objectiu de reforçar la fortuna i augmentar la capacitat per *assolir el cavall del vent*. Segons Tenzin Wangyal Rinpoche, fundador del Lingmincha Institute, "el *lungta* és un ritus molt poderós, realitzat pels grans grups tibetans als cims de les muntanyes en el primer o el tercer dia de l'Any Nou. Els participants desperten i invoquen els esperits de les muntanyes fent ofrenes de fums, tocant les banderes d'oració i llençant a l'espai les cartes de cinc colors que produeixen *mantres* per tal de reforçar el *prana* (aire vital), que és el suport del *la* (ànima). D'aquesta manera, el *la* se sana i es reforça i, en conseqüència, la fortuna i la prosperitat augmenten, i qualsevol empresa arriscada té èxit". Les banderes d'oració també són anomenades cavalls del vent i precisament de les figures de cavalls que apareixien en una de les banderes va sorgir el logotip de la travessa. Aquesta és l'explicació perquè a la majoria dels refugis pels quals hom passa durant Cavalls del Vent hi hagi banderes d'oració tibetanes.

La primera iniciativa d'alguns refugis del Parc Natural del Cadí-Moixeró per crear una travessa senderista que els unís va sorgir de manera força modesta entre els guardes dels refugis de Prat d'Aguiló, Lluís Estasen i Gresolet, que van unir els dos vessants de la serra del Cadí en una ruta circular d'un parell de jornades. La idea, que es va alimentar també de l'experiència plena d'èxit de la travessa Carros de Foc que es desenvolupa al Parc Nacional d'Aigüestortes, va prendre unes dimensions més importants amb l'entrada al projecte dels guardes del refugi de Rebot, l'any 2002. Va ser llavors quan van començar les reunions entre tots els refugis que actualment formen part de Cavalls del Vent, van organitzar-se la feina, implicaren les autoritats del parc natural i van dibuixar la ruta base per on circularien els senderistes.

Banderes d'oració al prat d'Aguiló

El 2003, la travessa va posar-se en marxa, i no ha deixat de guanyar adeptes temporada rere temporada, de manera paral·lela al vessant competitiu, en què els especialistes en *skyrunning* lluiten contra el rellotge i contra els propis límits físics per completar el recorregut en 24 hores.

Funcionament de Cavalls del Vent

L'objectiu dels participants a Cavalls del Vent consisteix a recórrer l'itinerari que uneix vuit refugis integrats al Parc Natural del Cadí-Moixeró. El recorregut permet descobrir la sorprenent varietat d'ecosistemes i paisatges que configuren el mencionat parc natural, ja que discorre per serrats, crestes rocoses, prats alpins, torrents, canals, fagedes, pinedes, tarteres, valls, colls, cims i un llarg etcètera que no permet treva als sentits i a la capacitat d'assimilació del senderista. En concret, l'itinerari ascendeix pics com la Tosa (2.536 m) i les Penyes Altes (2.276 m); cresteja la serra del Moixeró; creua la serra del Cadí des del nord pel pas dels Gosolans i davalla al vessant sud pel Collell fins als peus del Pedraforca; s'endinsa en valls com la del Gresolet, la del Bastareny i la de Gréixer, i fins i tot permet conèixer enclavaments històrics com el santuari de Gresolet, l'ermita de Sant Martí del Puig o l'església de Sant Andreu de Gréixer. Però el millor, sens dubte, són les excel·lents panoràmiques que hom pot gaudir des d'innombrables miradors naturals, amb el Berguedà i la vall de la Cerdanya com a protagonistes més pròxims.

El recorregut de Cavalls del Vent, d'uns 97 km de distància i 10.000 metres de desnivell total, permet tres modalitats diferents, segons les capacitats físiques dels participants i la disponibilitat de temps. Així, hi ha les opcions de completar-la en:

- *24 hores*: Només per a experimentats atletes d'ultrafons per muntanya, capaços de mantenir un esforç de mitjana intensitat durant moltes hores seguides sense gairebé aturades.
- *36 hores*: Modalitat destinada a caminants experts, capaços de completar l'exigent recorregut proposat en dues úniques jornades, amb un descans mínim entremig, limitat a les hores de total foscor nocturna.
- *Travessa*: Modalitat flexible i dirigida a qualsevol amb una mínima experiència senderista, ja que permet escollir les jornades de caminada adaptades a cada cas i gestionar còmodament els descansos, combinant les pernoctacions en refugis al gust de cadascú.

Val la pena ressaltar que aquesta guia, tot i que pugui ser d'ajut i informació per a qualsevol participant a Cavalls del Vent, està més aviat destinada al públic de la modalitat de travessa, amb més possibilitats de gaudir i assaborir cada pas de la ruta.

El Collell, un exemple dels variats ecosistemes que configuren el Parc Natural del Cadí-Moixeró

1

SANT JORDI-REBOST

EL REFUGI SANT JORDI

El coll de Pendís és el de menys altitud en molts quilòmetres al llarg de les serres del Cadí i el Moixeró, amb la qual cosa antigament era el pas natural més lògic per connectar les comarques de la Cerdanya i el Berguedà. Així doncs, no és gens estrany que existís, als voltants de la font del Faig, en el mateix lloc on ara hi ha el refugi anomenat oficialment Sant Jordi Font del Faig, un hostel molt concorregut fins als anys quaranta, sobretot per traginers, però també per maquis i contrabandistes.

A principis dels anys cinquanta, abandonat el pas per l'existència de noves carreteres, va sorgir la idea de construir a la zona de la font del Faig un refugi de muntanya, inaugurat el 1961 per l'aleshores delegat regional a Catalunya de la Delegació Nacional d'Educació Física i Esports, Joan Antoni Samaranch. Les dificultoses obres van durar una dècada. El 1973, Antoni Bosque Boté fou nomenat guarda del refugi, responsabilitat que va exercir durant 25 anys, fins que el seu fill Toni Bosque Miñana va agafar-ne el relleu el 1998. O sigui que el guarda actual, malgrat la seva joventut, ha passat llargues èpoques al refugi Sant Jordi. Per a la resta de guardes dels refugis de Cavalls del Vent, ell és *Spinnaker*, i així l'anomenen quan es comuniquen per l'emissora de ràdio. La raó que el seu motiu sigui el nom d'una vela només ell us la donarà, si aconseguir la confiança suficient.

- Situació: Al vessant est del coll de Pendís, al costat de la font del Faig.
- Altitud: 1.565 m.
- Població més pròxima: Bagà (Berguedà).
- Accés en vehicle: Carretera de Bagà a Gisclareny, desviament a la dreta abans del pont de Sant Joan i després del càmping Bastareny per la pista forestal cap a la font de l'Adou, que està en bon estat i és transitable per a turismes. Cal deixar el cotxe a l'alçada de Cal Cerdanyola i la font Nostra, des d'on s'arriba al refugi a peu seguint les marques de Cavalls del Vent a través del torrent del Forat i els Empedrats, en una caminada de dues hores. Una altra opció és la carretera de Bagà al coll de Pal; cal deixar el vehicle al km 4, a la corba que duu al poble de Gréixer, des d'on hi ha unes dues hores i mitja a peu fins al refugi, sempre seguint les marques de Cavalls del Vent. L'última opció és la pista que surt de Riu de Cerdanya en direcció al coll de Pendís fins a la barrera que tanca el pas a vehicles, des d'on hi ha uns 40' a peu fins al refugi, creuant el coll i baixant pel sender GR 107.
- Pàrquing: Al costat de Cal Cerdanyola, en la mateixa pista forestal, per a la primera de les vies d'accés. En una corba de la carretera del coll de Pal pròxima a Gréixer, per a la segona opció d'accés. A la pista del coll de Pendís, abans d'arribar a la barrera per a vehicles, si s'arriba per aquest camí.
- Accés en transport públic: És possible arribar fins a Bagà en autobús des de Barcelona, Manresa, Berga, Andorra, la Seu d'Urgell i Puigcerdà. Des de Bagà, es pot accedir al refugi amb una caminada d'unes tres hores.

Característiques

- Places: 48.
- Serveis i equipaments: Menjars, bar, electricitat (placa solar), xanquetes, llar de foc i estufa de llenya, refugi lliure en absència del guarda (6 places).
- Allotjament: Dos dormitoris equipats amb lliteres, matalassos, coixins i mantes.
- Cobertura GSM: Bona cobertura de MoviStar al refugi i una mica d'Amena, mentre que arriba un senyal una mica inestable de Vodafone a l'exterior del refugi.

Dades de contacte i reserves

- Guarda: Toni Bosque Miñana, des de 1998.
- Propietari: Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC).
- Telèfons: 619 239 860 / 00 376 839 926.
- Adreça postal: Urbanització Les Agudes Parc, bloc A. Apartat 101 – Sispony (Andorra).

L'ETAPA

Fitxa

Desnivell positiu: 939 metres.

Desnivell negatiu: 1.540 metres.

Durada estàndard: 3 h 30'.

Zones de pas: Refugi Sant Jordi (1.565 m) – Torrent de la Malesa – Escriu – Torrent d'Escriu – Coll d'Escriu (1.509 m) – Clot d'en Pere – Gréixer (1.102 m) – Cal Tinent – La Llobera – Millarès – Collet de la Ferreria – Restable de la Creu de l'Om – Refugi de Rebot (1.640 m).

Un descens llarg i suau seguit d'un ascens llarg i no tan suau

Sortiu del refugi Sant Jordi i dirigiu-vos cap a la part baixa del prat, fins a trobar un senyal situat en un pal metàl·lic amb diverses fletxes indicadores. Aquí, el camí es bifurca i heu d'encaminar-vos cap al vessant de la vall que queda a l'esquerra. Fareu les primeres passes per aquesta zona en un flanqueig per un sender descobert i pedregós, de vegetació molt seca, fins a arribar a l'entrada del bosc. A partir d'allà, i en un descens continu i moderat, us anireu endinsant en l'espessor que aviat es converteix novament en una fageda fresca i humida creuada per diversos petits torrents. La fageda i la pineda es van alternant fins a arribar a una casa vella, l'últim vestigi d'Escriu.

A Escriu, el camí de Cavalls del Vent i el del GR 107 es desvien a l'esquerra, iniciant l'ascensió al Coll d'Escriu. Són 200 metres de desnivell a través d'un bosquet mediterrani de pins que proporcionen una ombra suficient fins que gairebé arribeu a dalt. La pujada és curta en distància, però les rampes són fortes en tot moment. Al capdamunt del coll, els arbres s'obren i les vistes premien l'esforçat excursionista després de l'ascensió.

Des del coll d'Escriu us espera un descens llarguíssim, fins a Cal Tinent, de gairebé 600 metres de desnivell i bastants quilòmetres de distància. Aquesta circumstància fa que, en la pràctica totalitat, la baixada sigui moderada i còmoda, per camins fàcils de caminar, tot i que pesats per culpa del sol en alguns moments. En aquest sentit, cal tenir en compte que sou a l'altitud mínima de tota la travessa de Cavalls del Vent —juntament amb el pas per Cal Cerdanyola i la font Nostra—, la qual cosa fa créixer les possibilitats de sentir més calor encara en aquest tram. Però abans, el camí us portarà per la fageda del Clot d'en

La millor foto

Coll d'Escriu

Quan estigieu arribant al capdamunt del coll d'Escriu, no perdeu l'oportunitat de girar-vos i descobrir, entre les copes dels pins joves, el massís del Pedraforca. Els arbres posen el millor marc per a la muntanya. A més, el coll us donarà un respir per fer un glop d'aigua i recuperar forces abans d'iniciar un descens llarg.

Pere, a través d'un sender ample que us permet gaudir de l'observació d'aquest bosc força obert, circumstància que no li resta frescor, humitat i ombra. A més d'un ambient agradable, al Clot d'en Pere us trobareu altres punts d'interès, com la font que porta el mateix nom (font del Clot d'en Pere) i un excel·lent panorama del proper estanyet de Gréixer des d'una penya pedregosa amb pins nans sobre el seu llom que s'estén a l'esquerra del camí, ja a la part baixa de la fageda.

Creuareu el torrent de Fontbona just per sota de la petita presa que va provocar fa molts anys la formació de l'estanyet de Gréixer i seguireu caminant en tot moment per una pista ampla, tot i que la vegetació es transforma a partir d'aquest punt. La fageda queda enrere i els pins i les alzines la substitueixen, alternant-se amb alguns camps a mesura que us acosteu a la població de Gréixer. Tota aquesta zona és molt exposada, ja que com que és una pista molt ampla i en bon estat no permet que hi

Vistes del Berguedà des de prop de l'antic enclavament d'Escriu

Creuant el riu Gréixer a l'altura de Cal Tinent

arribi l'ombra dels pins, amb la qual cosa els dies més assolats pot convertir-se en un trajecte dur a causa de la calor.

Poc més avall de la localitat de Gréixer, la pista arriba fins a una corba àmplia de la carretera asfaltada que va des de Bagà fins al coll de Pal. Heu de creuar en línia recta aquesta carretera, i el sender continua a l'altra banda, descendint encara fins al curs del riu Gréixer, les aigües transparents i habitualment en calma del qual haureu de travessar en un paratge sorprenent per la humitat en un entorn que anuncia més sequedat, sota l'ombra d'uns arbres altíssims. Aquí heu de posar molta atenció en l'orientació per no extraviar les marques de pintura de Cavalls del Vent. Ja sou a l'alçada de Cal Tinent; en podreu observar les construccions en runes a mà dreta una mica més endavant. Però aquest no és el camí que heu de seguir, ja que el vostre s'endinsa en l'espessor de l'esquerra, per un corriol que comença a ascendir de manera força directa. També podeu seguir la pista principal, que condueix fins a un menjador de vaques i ascendeix més moderadament fent diverses corbes en zeta fins a confluïr amb el corriol marcat amb la pintura de Cavalls del Vent gairebé al pont per sota del qual hom creua la carretera C-16, la que porta al túnel del Cadí.

Ja heu completat els més de 1.500 metres de desnivell de baixada que tenia l'etapa, i ara us enfrontareu al tram més dur que, després de més de 700 metres continus de desnivell de pujada, us portarà fins al destí, al refugi de Rebost. L'ascens comença a través d'uns prats que cal creuar gairebé en línia

recta i buscant els senyals de pintura de Cavalls del Vent amb el cap alt, cap a l'entrada del bosc que us espera al fons. Després dels prats, a la zona de la Llobera, primer us endinsareu en una roureda, gairebé l'única de tota la travessa, i posteriorment en una altra de les innombrables fagedes del camí. Sortint de la protecció dels arbres, us tornareu a trobar en un nou prat, ja en els encontorns de Millarès. En aquest indret, i després de rodejar la casa i creuar-ne tots els camps —de nou totalment exposats als raigs solars— torneu a trobar-vos una pista forestal ampla que us condueix a l'interior d'un altre bosc, amb la consegüent dosi d'ombra benvinguda. A Millarès haureu cobert el primer terç de la pujada fins al Rebost, un primer terç sense cap dificultat però que pot fer-se dur en jornades molt assolellades, ja que transcorre en bona part per zones molt obertes.

Des de Millarès, el recorregut es mou predominantment per l'interior d'un bosc de pins, roures i alzines. La pista més o menys ampla encara serà el vostre camí durant un tros, però quan l'abandoneu definitivament en una doble corba, les marques de pintura us porten cap a un corriol que us conduirà en clar ascens fins al collet de la Ferreria, porta d'entrada a la zona denominada tradicionalment Restable de la Creu de l'Om. El llit d'un torrent de fort desnivell que seguireu us portarà gairebé fins al punt on haureu de travessar una altra vegada la carretera de Bagà al coll

Surt del camí

Gréixer

Les marques de pintura de Cavalls del Vent passen de llarg del camí que porta fins a Gréixer (o Greixa, segons algunes fonts), malgrat que passen a escassos 50 metres del centre mateix de la població, que bé es mereix una visita si aneu bé de temps i la meteorologia no és amenaçadora. El poble és molt petit però es troba en un estat de conservació perfecte. S'hi penetra a través de la plaça, les millors credencials de la qual són la superfície empedrada i els balcons de fusta que li ofereixen la cara des de les cases que s'hi aboquen. L'element més interessant per a la visita és la bonica església romànica dedicada a sant Andreu i construïda el segle XII, tot i que hi ha documentació de l'existència d'un edifici anterior, d'estil pre-romànic, consagrat pel bisbe Guisad II d'Urgell l'any 871. També és bona idea buscar la font de Gréixer, situada darrere d'unes cases que queden a l'esquerra segons hom entra per la plaça. Al costat d'aquesta font, d'on brolla un bon doll d'aigua fresca, hi ha una ombra que motiva a gaudir d'un parèntesi per recuperar forces.

de Pal, referència que us indicarà que heu cobert ja dos terços d'aquesta última ascensió de la jornada. Només us queden 200 metres de desnivell de pujada per arribar al refugi de Rebost. A més, bona part d'aquest tram es desenvolupa a través d'una nova fageda, que es correspon a la part més baixa de la baga Gran, la frescor i ombra de la qual agraireu com un alleujament en l'esforç, tot i que el pendent continua sent fort i no permet cap descans.

L'última part de la jornada, un cop fora de la fageda, transcorre per una zona en què s'alternen alguns arbres amb camps abandonats i herbosos disposats en terrasses. Així doncs, hauréu d'ascendir terrassa rere terrassa a través dels camps fins a arribar finalment a l'alçada del refugi de Rebost. En aquest moment, us creuareu amb el GR 4-2 que va des de Bagà fins al Rebost, així com amb les marques grogues de diferents itineraris propers al refugi. No us deixeu confondre ni us desvieu mai cap a la dreta, ja que el vostre camí va amb les marques de Cavalls del Vent cap a l'esquerra i planejant per una de les terrasses d'un prat, seguint els filferros d'un tancat per al bestiar fins al mateix refugi, que queda a 200 metres escassos d'aquest encreuament de camins.

PROPOSTA ALTERNATIVA

Excursió als tres colls

- *Desnivell positiu:* 323 metres.
- *Desnivell negatiu:* 323 metres.
- *Durada estàndard:* 1 h 15'.
- *Zones de pas:* Refugi Sant Jordi (1.565 m) – Coll de Pendís (1.786 m) – Coll de Vimboca (1.799 m) – Coll de Galligans (1.727 m) – Pas de la Boixassa – Coll de Galligans (1.727 m) – Galligans – Refugi Sant Jordi (1.565 m).

Des del refugi Sant Jordi heu d'iniciar l'ascensió en direcció nord cap al coll de Pendís, seguint un camí que discorre entre boix i pins. L'itinerari permet assolir en uns 20' el coll de Pendís, on arriba, procedent del vessant de la Cerdanya, una pista forestal, el pas de la qual es troba limitat per una barrera.

Des del coll de Pendís us dirigireu cap a l'oest per un sender pla ben marcat entre pins negres, fins a arribar a un nou coll amb un prat ampli, denominat el coll de Vimboca, en uns 10'. Al sud d'aquest coll heu de buscar l'inici d'un sender sense senyalitzar que descendeix suaument, resseguint una petita vall deno-

minada Galligans, la part més profunda de la qual us quedarà a la dreta. En les tarteres que albirareu als vostres peus podeu sorprendre la presència d'algun isard.

Uns 15' després, arribareu al coll de Galligans, un petit espai sense gairebé pins, que us permet canviar de vessant. Aquí podeu iniciar el retorn al refugi Sant Jordi, resseguint un camí que sorgeix entre els boixos i que descendeix fins al refugi en uns 20'. Una mica abans d'arribar-hi, passareu al costat d'una gran roca on es fa perceptible una petita surgència d'aigua, la denominada font del Faig, així com les restes de l'antiga masia del mateix nom. El camí, ja planer i en una zona de prats, us portarà en breus minuts fins al refugi.

Des del coll de Galligans teniu l'alternativa de seguir cap al sud per creuar la cresta que us permetrà contemplar el cap de la Pelosa i esplèndides vistes de la vall del riu Bastareny (en 10'). Els més intrèpids podeu fins i tot ascendir la cresta fins al cim del cap de la Boixassa (1.825 m). Aquells a qui se'ls hagi fet curta l'excursió, poden descendir per un sender en ziga-zaga vers el cap de la Pelosa, on acaba una pista forestal, en uns 25'. Per tornar al refugi, cal refer les vostres passes fins al coll de Galligans i iniciar el descens directe fins al Sant Jordi.

La vall del Bastareny des de Sant Martí del Puig

L'ETAPA

Fitxa

Desnivell positiu: 93 metres.

Desnivell negatiu: 570 metres.

Durada estàndard: 1 h 30'.

Zones de pas: Refugi Lluís Estasen (1.668 m) – Coll de la Cabana – Carena dels Pollegons – Estret de Moronta – Casa-refugi de Gresolet (1.243 m).

Un descens agradable i vertiginós a través d'una fageda

Des del refugi Lluís Estasen parteixen diversos camins força ben indicats, sobretot les dues rutes principals cap al cim del Pedraforca, pel coll del Verdet al vessant nord i per la tartera al vessant sud. Vosaltres, per continuar amb la travessa de Cavalls del Vent, heu de sortir per la porta del refugi i posar-vos a caminar en línia recta cap endavant, per ficar-vos al bosc que envolta el refugi a través d'un corriol que hi ha en la mateixa direcció.

La millor foto

Fageda de Cal Castella

La fageda que trobareu just després de creuar la pista del Collell es presenta com un escenari magnífic per a la fotografia de natura més artística. El fullam dels faigs matisa i filtra alhora la llum de manera especial, i permet els jocs fotogràfics amb contrallums, clarobscur i entrades de sol. A més, els sòls entapissats de fulles rogenques i la molsa acumulada en velles soques, pedres i troncals caiguts excita la imaginació i la fantasia.

L'atmosfera de la fageda estimula la imaginació

Les marques de Cavalls del Vent es troben de seguida i us guiaran de nou fins a la pista del Collell, davallant els 40 metres de desnivell a través d'una pineda humida, amb molta presència del verd de l'herba i on cal parar atenció a les arrels per no ensopegar o rrelliscar, sobretot si plou o amb la rosada de primera hora del matí.

Arribats a la pista mencionada, heu de creuar-la, mirant una mica cap a la dreta, que és des d'on parteix un altre corriol amb indicacions cap a la casa-refugi de Gresolet. El camí, clarament descendent, com serà gairebé durant el 95% de la jornada fins a Gresolet, s'endinsa en una fageda d'ambient màgic, amb racons d'un romanticisme incert però autèntic. El corriol us encamina sempre cap avall, de vegades en un descens vertiginós, per la denominada carena dels Pollegons. Com més escarpada es posi la baixada, preneu precaució i no permeteu que els peus se us embalin massa perquè, a més del perill de perdre el control i estavellar-vos contra algun arbre a les tancades i estretes corbes del camí, sovint apareixen obstacles traïdors com ara arrels, terra o fulles molles i fins i tot fang... encara que no hagi plogut.

El sender és ideal perquè tots els sentits es distreguin. La vista treballa amb els detalls que ofereix la fageda, però l'olfacte tampoc no es queda enrere, ja que l'aroma que desprèn el bosc, fresc i humit, és altament agradable sobretot en dies de molta calor, quan caminar per aquesta zona proporciona un respir gens menyspreable. Una mica més endavant de la caminada, començareu a trobar-vos algun torrent o riuet capriciós, que haureu de creuar en diverses ocasions.

Després de creuar el torrent de Cal Castella, el sender agafa una mica de tendència cap amunt, tot i que no pot qualificar-se mai d'ascensió. Després de tant descens acumulat, els genolls agraeixen canviar d'esforç i que siguin els músculs de les cuixes els que comencin a treballar una mica. El torrent de les Arquedes, que és l'altre torrent que hom creua durant l'etapa —tots són tributaris de la riera de Gresolet—, ofereix un entorn molt més tancat i molt fosc.

A partir d'allà, el camí puja una mica més de cota i la fageda que us ha acompanyat durant una bona estona es converteix en un bosc mediterrani, quan us acosteu a l'estret de Moronta. L'ambient es fa més sec progressivament i de seguida hom comença a tenir vistes del santuari i de la casa-refugi de Gresolet. Ja amb el bonic paratge de Gresolet a la retina, el camí torna a davallar fins a la mateixa riera, per remuntar els últims metres novament fins a la casa-refugi.

PROPOSTA ALTERNATIVA

Ascensió al Pedraforca

Desnivell positiu: 830 metres.

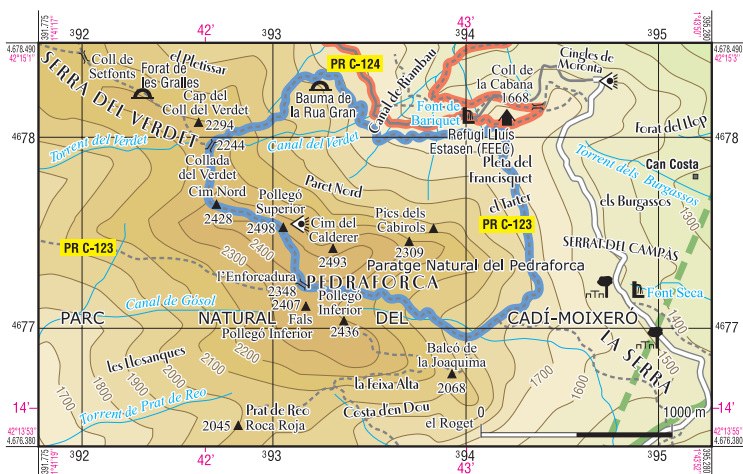
Desnivell negatiu: 830 metres.

Durada estàndard: 3 h.

Zones de pas: Refugi Lluís Estasen (1.668 m) – Collada del Verdet (2.244 m) – Cim Nord (2.428 m) – Pollegó Superior (2.498 m) – Enforcadura (2.348 m) – Refugi Lluís Estasen (1.668 m).

El Pedraforca és una de les muntanyes més emblemàtiques, si no la que més, de tot el territori català, a més de ser també una de les més belles, amb la particular forma que presenta amb dos enormes ullals de roca elevant-se cap al cel separats per una geniva de pedres soltes. Almenys aquesta és la visió que hom té del Pedraforca des de l'est, que és la que més èxit mediàtic ha aconseguit, tot i que el massís presenta una visió de gran bellesa des de qualsevol dels punts cardinals des d'on hom l'admira, com per exemple la cara nord, que és la que els qui recorren l'itinerari de Cavalls del Vent hauran pogut veure durant diversos trams diferents de la caminada.

La ruta més habitual i senzilla per coronar el cim del Pedraforca parteix del refugi Lluís Estasen i passa per la collada del Verdet. Nombrosos excursionistes arriben cada cap de setmana al refugi per intentar accedir a la muntanya mítica i alhora assequible, així com legions d'escaladors també arriben per posar a prova l'habilitat a les moltes vies obertes a través de les escarpades

Una nova vista del Pedraforca

Arribar fins a la collada del Verdet és la part més dura de l'ascensió

parets. Un indicador molt evident que hi ha a l'exterior del refugi marca la direcció que cal seguir per coronar el Pedraforca pel Verdet, cap a l'oest, a la dreta sortint del refugi. Els primers passos són a través d'un bosc, que queda interromput en quatre ocasions per deixar pas a sengles canals. Es tracta d'un flanqueig als peus de la paret nord en lleuger ascens, que culmina amb una pujada curta però molt dura, que us condueix fins al límit del bosc. Una feixa de roca us portarà fins a un torrent des d'on el camí vira a l'est per pujar de manera molt directa a través d'uns prats de fort pendent. Un petit parèntesi atorgat per un coll us marca l'inici de l'últim tram fins a la collada del Verdet, a

Algunes de les vistes que ofereix el camí del Pedraforca compensen amb escreix l'esforç

què hom accedeix després de pujar per un bosc i per una canal força escarpada.

Arribar a la collada del Verdet significa haver superat la part més dura físicament de l'ascensió al Pedraforca, però també que esteu a punt d'enfrontar-vos a la part més tècnica de l'excursió. Així doncs, és el moment de valorar les condicions meteorològiques, perquè el Pedraforca és una muntanya molt perillosa en casos de tempesta o de vents forts, ja que a partir del Verdet el terreny és totalment exposat, sense arbres de cap mena, i abrupte, la qual cosa obliga a fer servir bastant les mans per grimpar. Des de la mateixa base de la paret haureu de començar a grimpar, en alguns punts en una situació força aèria que pot impressionar a qui no hagi escalat mai. L'ascens és continu fins al Cim Nord, però aquí encara no haureu assolit el cim del Pedraforca, sinó que encara haureu de crestejar uns vint minuts, amb contínues grimpades i desgrimpades, fins al veritable pic, el denominat Pollegó Superior.

El primer tram de descens us obligarà novament a desgrimpar, aquesta vegada en direcció sud, cap a la denominada Enforcadura, que és el coll que separa els dos pollegons, ja a la tartera central. Aquesta tartera us conduirà, en un ràpid descens sobre aquest mar de pedres soltes, fins a la base de la muntanya, on cal parar atenció novament a les marques del camí, que gira cap a l'esquerra, altra vegada al nord. El flanqueig cap al refugi es desenvolupa còmodament per l'interior del bosc i només cal parar una mica d'atenció per no equivocar-se de sender i prendre el que porta la direcció del poble de Saldes.

Índex

Pròleg	3
Com utilitzar aquesta guia	5
Introducció	7
Funcionament de Cavalls del Vent	10
Planificació de la travessa	13
Què convé emportar-s'hi?	15
Ús dels refugis	17
Orientació	20
Una jornada normal	22
Alguns consells	25
El Parc Natural del Cadí Moixeró	26
Cartografia	30
Descripció de la flora i la fauna, etapa a etapa	38
Etaques	43
1. Del refugi Sant Jordi al refugi de Rebost	44
2. Del refugi de Rebost al refugi de Niu de l'Àliga	56
3. Del refugi de Niu de l'Àliga al refugi del Serrat de les Esposes	70
4. Del refugi del Serrat de les Esposes al refugi dels Cortals de l'Inglà	84
5. Del refugi dels Cortals de l'Inglà al refugi de Prat d'Aguiló	96
6. Del refugi de Prat d'Aguiló al refugi Lluís Estasen	110
7. Del refugi Lluís Estasen al refugi de Gresolet	124
8. Del refugi de Gresolet al refugi Sant Jordi	136
A manera de lectura	153
La llegenda del Pedraforca	154
El rescat de les cent donzelles	155
La creu del diable	157
Els càtars	158